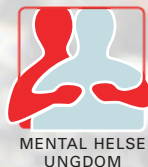

Sosialpolitisk program for Mental Helse Ungdom

Landsmøteperioden 2008 – 2010

Kartlegging og synliggjøring av eksisterende tilbud

I Norge eksisterer de psykososiale tilbudene på ulike nivå. Statlige, fylkeskommunale og kommunale institusjoner og uavhengige organisasjoner/privatpersoner innehar mange tilbud og tjenester på ulike områder. Disse varierer også regionalt, i kvalitet og utbredelse. Til tider kan tilbudene virke uoversiktlige og være vanskelig å finne fram til.

Tiltak:

- MHU skal samarbeide med Hjelpetelefonen og si det med ord for oversikt over tjenestetilbud.
- MHU skal holde seg oppdatert på hvilke tilbud som eksisterer i Norge inklusiv Svalbard, og synliggjøre dette.
- MHU skal jobbe for å få to nettverkskontakter som knyttes opp mot hjelpetelefon

Seksualitet og kjønnsidentitet

Fordommer mot ungdommer på bakgrunn av seksualitet og kjønnsidentitet er fortsatt utbredt. Dette kan i mange tilfeller føre til mobbing, trakassering og diskriminering. Psykiske problemer kan oppstå som en følge av dette. Dette vil MHU jobbe imot.

Tiltak:

- Knytte kontakt med Skeiv Ungdom for sammen å jobbe med problematikk rundt seksualitet, kjønnsidentitet og psykiske problemer.
- MHU skal jobbe for at organisasjonen ikke stigmatiserer egne medlemmer på bakgrunn av seksualitet og kjønnsidentitet.

venn1.no

venn1.no er utviklet av ungdom, helse- og undervisningspersonell, tillitsvalgte i organisasjonen og informasjonsrådgivere - i samarbeid med Mental Helse, og er organisasjonens ungdomskampanje.

venn1.no er et undervisningsopplegg for ungdom i alderen

15 – 20 år og er tilrettelagt for videregående skole, folkehøgskoler, fritidssektor. venn1.no er nå en del fellessatsningen av psykisk helse i skolen.

Gjennom venn1.no ønsker vi på en positiv måte å sette søkelyset på hvordan ungdom kan ivareta egen psykisk helse: Hvordan være venn med en som har det vanskelig, gi kunnskap om psykiske problemer og plager blant yngre mennesker, samt orientere om hvor og hvordan en kan få hjelp / ta kontakt.

Tiltak:

- MHU skal delta i arbeidet med venn1.no
- MHU skal rekruttere nye ungdomskontakter til venn1.no
- MHU skal sørge for opplysning om Psykisk helse i skolen
- MHU skal jobbe for at det opprette egen nettside for ungdom/elever under portalen Psykisk helse i skolen
- MHU skal jobbe for at det skal bli gjennomført samlinger for de allerede eksisterende ungdomskontaktene for en felles erfaringsutveksling og nettverksbygging.

Overgang fra barne- og ungdomspsykiatri (BUP) til voksenpsykiatri

I dag er situasjonen slik at den dagen man fyller 18 år overføres man til voksenpsykiatrien. For ungdom som nettopp er fanget opp av psykiatrien eller som har fulgt et behandlingstilbud over noen få år, er dette lite konstruktivt. Man havner på nye ventelister samtidig som man på dagen står uten tilbud. Dette kan føre til forverring av sykdom.

Tiltak:

- MHU skal bevisstgjøre systemet at dette i stor grad er et problem
- MHU skal fortsatt jobbe for større fleksibilitet og mykere overganger fra BUP til VP.

Ettervern

Når man er skrevet ut av institusjoner o.l eksisterer det i dag ikke noe forpliktende ettervern. Mange har en tung overgang fra institusjonshverdag til "bare" hverdag. Det er viktig å tilrettelegge for den enkelte, en mulighet for å ivareta og opprette sosiale relasjoner til venner, familie og bekjente.

Tiltak:

- MHU skal jobbe for at alle ungdommer får poliklinisk oppfølging og en individuell plan.
- MHU skal jobbe for at støttekontaktordning skal tilbys alle som ønsker det, også i feriene.
- MHU skal jobbe for et lovfestet rett til forpliktende og oppsøkende ettervern, der helsevesenet er ansvarlig for å opprettholde kontakt i en rehabiliteringsfase

Nettverksbygging

Mental Helse Ungdom må fortsatt prioritere å bygge opp et eget samarbeidsnettverk. Det er viktig både for kontinuiteten i vårt virke og som en faktor for kvalitetssikring, at vi har gode og pålitelige samarbeidspartnere.

Som en del av Mental Helse Norge har vi tilgang til gode interne rådgivere.

Tiltak:

- MHU skal oppsøke steder der ungdom ferdes.
- MHU skal aktivt invitere til samarbeid med andre organisasjoner som også arbeider med barn og unge.
- MHU skal tilrettelegge for et tettere samarbeid mellom fylkes- og ungdomslagene.
- MHU skal utvide sitt interne nettverk, slik at det på sikt vil være mulig å danne mange vel-fungerende fylkes- og lokallag.

Ung og ufør

Tallet på unge mennesker som blir uføretrygdet er høyt og økende. Mange får uføretidspunktet satt tilbake til den dagen de fylte 18 år. M.a.o. hele sitt arbeidsdyktige liv.

Et flertall av disse ungdommene har ikke fullført noen utdanning eller hatt noe inntektsgivende arbeid.

Tiltak:

- MHU vil jobbe for at terskelen for å permanent uføretrygdede unge mennesker blir høyere, men terskelen for den midlertidige uføretrygden (3 år) skal senkes. Dette for å hindre for eksempel attføring brukes under behandling.
- MHU vil jobbe for at veien tilbake til yrkesliv og utdanning blir lettere.

Individuell plan

Den som har behov for langvarige og koordinerte tjenester har rett til en individuell plan. Dette finnes det hjemmel for i kommunehelsetjenesteloven, spesialisthelsetjenesteloven, psykisk helsevernloven, pasientrettighetsloven og sosialhelsetjenesteloven.

Plikten til å utarbeide individuell plan er hjemlet i helsepersonelloven og sosialtjenesteloven.

Mental Helse Ungdom vil jobbe for at unge mennesker skal få den veiledningen de trenger både i utformingen av sin individuelle plan og i gjennomføringen av den.

Tiltak:

- Mental Helse Ungdom skal gjøre informasjon om individuell plan (IP) lettere tilgjengelig for ungdom via våre nettsider.
- MHU skal bruke media for å øke forståelsen av nytten av IP.
- MHU skal fungere som en pressfaktor på behandlingsapparatet, slik at de ansatte i helse-tjeneste blir ytterligere skolert i igangsettingen av tiltakene beskrevet i IP.
- MHU ønsker et særlig fokus på utdanning i bruken av IP, da mange unge med psykiske lidelser enten får en begrenset utdanning, utover grunnskolen, eller blir svært forsinket i sin studieprogresjon. Dette gjelder også innenfor arbeidstrening og arbeid med bistand. (tekst rettes opp)
- MHU skal jobbe for at IP kommer inn i barnevernsloven.
- MHU skal jobbe for at det blir et særlig fokus på utdanning i IP for barn og unge.

Mobbing

Mobbing er stadig et høyaktuelt tema, og foregår både i jobbsituasjon og skolehverdag. Problemet er mange steder et ikke-tema og tabubelagt.

Tiltak:

- MHU skal øve press på myndighetene for å styrke informasjons og kursvirksomhet om forebygging og bevisstgjøring om mobbing i Norge og spesielt blant lærere.
- MHU skal sette økt fokus på ”Manifest mot mobbing”

Ungdom og rus

Bruken av rusmidler øker blant ungdom, og mange av disse ungdommene har - eller utvikler -en psykisk lidelse. Problemet er da at disse ungdommene med dobbeltdiagnose ikke får det sammensatte tilbudet de ville hatt best nytte av.

Faren for misbruk øker når en har en psykisk lidelse, samtidig som sjansen for å utvikle en psykisk lidelse øker ved inntak av rusmidler.

Feil diagnostisering er et stort problem da dette ofte fører til selvmedisinering som igjen kan føre til et rusmisbruk.

MHU mener BUP og DPS må heve sin kompetanse i forhold til denne pasientgruppen og at terskelen for behandling og ettervern blir lavere.

Tiltak:

- MHU har som mål å jobbe for å øke kompetansen om ungdom og rus innad i egen organisasjon.

Flerkulturell ungdom

Norge i dag er et flerkulturelt samfunn. Psykisk helse blant flerkulturell ungdom er mer tabu-belagt enn hos nordmenn. I tillegg til språkproblemer, kulturkonflikter og diskriminering, er andre problemstillinger gjeldende for flerkulturell ungdom. Dette kan være krigstraumer, politisk forfølgelse, tortur, etnisk rensning etc.

Tiltak:

- Utarbeiding av brosjyrer/informasjonsmateriale rettet mot flerkulturell ungdom på flere språk.
- Starte opp flerkulturelle ungdomsgrupper i landet
- MHU skal starte opp et nasjonalt Flerkulturelt ungdomsutvalg som ligger under styret i MHU.

Skille mellom psykisk syke ungdommer og ungdom med psykisk utviklingshemming

Tilrettelagte bo og behandlings samt sosiale fritidstilbud og aktiviteter ute i kommunene blander ofte psykisk syke ungd. med psykisk utviklingshemmede ungdom.. For ungdom med psykiske problemer kan det være vanskelig sosialt og funksjonelt å skulle identifisere seg med denne gruppen, og for Psykisk utviklingshemmende kan dette virke skremmende.

Tiltak:

- MHU skal øke forståelsen i fagmiljøene og hos befolkningen generelt at dette er en reell problematikk

Psykososialt arbeid i utdanning

Mental Helse Ungdom mener at skolen er et av de stedene der ungdom oppholder seg mest i tillegg til hjemmet. Mental Helse Ungdom mener derfor at skolehelsetjenesten i Norge er meget viktig. Helsesøstere er i dag et kommunalt ansvar både i grunnskole og i videregående opplæring, og flere steder er tilbudet enten meget dårlig, eller fraværende. Dette er et lavterskeltilbud som er uvurderlig for ungdom i krise, enten den er akutt eller ikke. Vi mener alle skoler i Norge skal ha helsesøster på jobb hver eneste skoledag i året.

Videre vil Mental Helse Ungdom arbeide for at det opprettes stillinger ved norske videregående skoler for Miljøterapeuter. Vi mener en løsning hvor ungdom kan snakke med mennesker som ikke har tilknytning til selve undervisningssystemet, dette mener vi vil være forebyggende. Vi ønsker at dette vil være et tilbud ved siden av skolehelsetjenesten, og det vil være et tilbud som skolene selv tilbyr, og være et lavterskeltilbud for elever som har behov for en fortløpig prat.

Tiltak:

- Mental Helse Ungdom vil jobbe for at skolehelsetjenesten styrkes gjennom helsesøster og lege ute i grunnskolen og videregående opplæring.
- Mental Helse Ungdom vil jobbe for opprettelse av miljøterapeutstillinger i Videregående skole.

Psykisk helsearbeid i kommunen

Mental Helse Ungdom mener at helsestasjon for ungdom i kommunene er viktig for å bidra til et godt helsetilbud til unge mennesker i Norge. Mental Helse Ungdom mener det bør være et minimumskrav at det skal være helsestasjon for ungdom i alle kommuner. Videre bør alle byer og større tettsteder ha et tilbud om helsestasjon minst to dager i uken.

Mental Helse Ungdom jobber for at alle kommuner i større grad oppsøker ungdom med informasjon om psykisk helse. Dette være seg ungdomsklubber, skoler, frivillige lag og foreninger.

Tiltak:

- Mental Helse Ungdom vil øve press på Kommunaldepartementet for å få opprettet helsestasjoner i alle kommuner, byer og større tettsteder.
- Mental Helse Ungdom vil oppfordre kommuner landet over, til å møte ungdom der de er, for å drive opplysningsvirksomhet innenfor feltet psykisk helse.
- Mental Helse Ungdom vil jobbe for å komme inn i kommunenes drift av skolehelsetjeneste og opplysningsvirksomhet gjennom referansegrupper og prosjekter.

Pårørende

Ungdom som er pårørende, og deres problematikk er et tema som blir oversett i systemet. Det å vokse opp med psykisk sykdom i familien eller andre nære relasjoner kan oppleves som svært vanskelig og kan få konsekvenser for den psykiske helsen.

Tiltak:

- MHU skal jobbe for at denne problematikken synliggjøres og jobbe for at ungdom som er pårørende også får et tilbud
- MHU skal synliggjøre ulike problemstillinger pårørende møter i psykiatrien, for å kunne forebygge fordommer.
- Samarbeide med morild.org og Landsforeningen for pårørende innen psykiatrien, både internt i organisasjonene og i samfunnet generelt.

Opptrappingsplanen for psykisk helse

I 2008 går opptrappingsplanen for psykisk helse ut og det er knyttet stor usikkerhet til hva som da vil skje med midler, tiltak og satsningsområder.

Tiltak:

- MHU må jobbe aktivt med å få på plass videre handlingsplaner etter 2008.
- MHU må jobbe for å synliggjøre at det ikke holder med en plan bare til 2008. Det må også ligge oppfølgingsplaner samt oppfølgingsmidler.

Første møte med psykiatrien

Første møte med psykiatrien er ofte tabubelagt og forbundet med frykt. Uvissheten med det første møtet med psykiatrien er ofte et eget uromoment og kan forverre sykdomsbildet til brukeren.

Tiltak:

- MHU skal jobbe med å sette denne problemstillingen på dagsorden i de respektive fagmiljø
- MHU skal utforme en informasjonsbrosjyre til ungdom om ulike sider. Rettigheter og fremgang ved førstekontakt med psykiatrien.

Utdanning

Utdanning er på en inngangsport til arbeidslivet, men også en måte å styrke og utvikle sin egen identitet. Imidlertid vil det i alle klasser være elever med behov for spesielt tilrettelagt undervisning og oppfølging. Etter reform 94 ble fireårsregelen innført, den sa at elever hadde maks fire år på å fullføre den videregående utdannelsen.

Blir ungdom syk i løpet av årene under videregående utdanning, kan det være vanskelig å komme tilbake som en følge av reform 94. Ungdom som av forskjellige grunner ikke får bestått i enkelte fag mister sin studiekompetanse. Er motivasjonen for å gå på skole lav, er det vanskelig å ta opp igjen de fagene en ikke besto.

MHU vil oppfordre til et tettere samarbeid mellom skolen og hjemmet, også på det videregående trinnet.

For mange funksjonshemmede kan det være vanskelig å vite hva slags utdanning man kan gjennomføre, og hva slags jobb man kan utføre med sin funksjonshemming. Etter gjennomført utdanning sliter mange funksjonshemmede med jobbsøkeprosessen.

Tiltak:

- MHU skal følge den offentlige skoledebatten og bidra med innspill i aviser og andre medier.
- MHU skal jobbe for å få Psykisk helse i skolen inn i læreplanen. MHU kan bistå lærere på foreldremøte/ snakke om åpenhet i forhold til psykisk helse.
- MHU skal jobbe for at fireårsregelen fjernes.
- MHU skal arbeide for å bedre tilbudet av veiledning i valg av utdanning for funksjonshemmede elever og studenter.
- MHU skal arbeide for at det blir gitt tilbud om støtte i jobbsøkeprosessen etter endt utdanning.
- MHU skal jobbe for at informasjon om rettigheter ved sykdom skal bli lettere tilgjengelig.
- MHU skal jobbe for at Lånekassen skal ta mer ansvar å følge opp studenter med sykdom og at de blir lettere tilgjengelig ved tilstedeværelse i de største byene.

MENTAL HELSE
UNGDOM

Postboks 298 – Sentrum – 3701 Skien
Telefon 35 58 77 00 – Fax 35 58 77 01
Org nr. 991 267 360

www.mhu.no